Szereda. 40. Szám. Május 4-kén, 1859.

KOLOZSVÁRI KÖZLONY.

Megjelenik a lap minden Szeredán, [illegible]keken és Vasárnap. Előfizetetni minden cs. k. postahivatalnál, a lapok kiadó hivatalában czimczédi levelekben. Ára évenegedre 3 ft 15 kr, félévre 6 ft 30 kr, évre 12 ft 60 kr u pénzben.
A lap szellemi ügyeit illető közlemények a szerkesztőséghez utasítandók.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:
Az Ó-várban, Vini-utcza, 231. szám alatt.

KIADÓ-HIVATAL:
A Középutcában, STEIN könyvkereskedésében.

Hirdetések minden négy hasábos egy sor után 7 ujkrért beszédtetnek; folytonos hirdetésekül illő ezen elengedtetik. Mindenik hirdetésért 30 ujkr díjnyi előre lenszedtetik.
A lap anyagi ügyeit érdekliik: u. m. előfizetés, hirdetések, reclamatiok sat. a kiadó-hivatalhoz utasitandók.

CSÁSZÁRI NYILATKOZVÁNY.

Népeimhez!

Parancsot adtam hü és vitéz seregemnek, hogy koronám kétségbevonhatlan jogainak és az Isten által rám bizott birodalom sértetlen fönnállásának a szomszéd Szárdiniáttól évek sora óta szakmazó, legujabb időben tetőpontra jutott megtámadásainak határt vessen.

Ezzel sulyos, de elkerülhetlen urlakodói kötelességet teljesítek.

Lelkiismeretemben megnyugodva tekinthetek föl a Mindenbatóhoz, s vethetem alája magamat az ő ítéletének.

Elhatározásomat bizton bocsátom a jelen- és jövőkor reszbejahatlan biralata alá; hü népeim belegyezéséről bizonyos vagyok.

Midőn több mint tiz év előtt ugyanazon ellenség, minden népjog és hadi szokás megsértésével, a nélkül, hogy neki valami ok adatott volna, csupán azon szándékból, hogy a lombard-velenczei királyságot magához ragadja, annak területére hadseregged berontott, midőn seregem által dicső czata után kétszer tőkéletesen megverettetve a győző hatalmába jutott, egyedül nagylelkiüséget gyakorlék és engesztelődésre nyujtám kezemet.

Országából egy hüvelyknyit se sajátitottam el; egy jogához se nyultam, mely. Szárdinia koronját az európai népcsalád körében megilleti; semmi biztosítékot nem kérek, hogy magamnak hasonló esemnyek ismétlődése ellen; — azt hivém, hogy csupán a kibékülő kézben, melyet őszintén nyujtek s mely elfogadtatott, föltalálom azt.

A békének áldozatul hozám azon vért, melyet hadseregem Ausztria becsülete és jogáért ontott.

A felelet, ezen a történelemben bizonyára páratlanul álló kiméletre az ellenségeskedés haladéktalan folytatása lőn, egy évról-évre növekedő, a hűtlenség minden eszközeivel fegyverkezett igazatás lombardvelenczei királyságom nyugalma és jóllete ellen.

Jól tudván, mivel tartozom népeim és Európa békéje nagybecsü javának, ez uj megtámadásoknak is türelmet szegeztem ellenükbe.

Az nem fogyott el, midőn azon kimeritő rendszabályok, melyeket legujabb időben, a minden mértéket haladó fondor izgatás miatt olasz országaim határainál s azokon belül, azok biztonsága végett al kalmazni kényszerittettem, újra növekedett ellenséges föllépés alkalmaul használttatak föl.

A barátságos nagybatalmaknak a béke fomtartása végetti jóakaró közbenjárását készséggel méltányolván, belégyeztem egy az öt nagyhatalmasságból álló congressusbami részvétlebe.

A nagybrittanniai királyi kormány által a congressusi tanácskozlatok alapjául javasolt s kormányomnak megküldött négy pontot elfogadtam oly föltételek alatt, melyek csak alkalmasak lehettek egy igaz, őszinte és tartós béke művét előmozditani.

De azon tudatban, miszerint kormányom részéről semmi lépés se történt, mely csak legtávolabbról is a béke meghábortiására vezethetett volna, egyszersmind azt kivántam, hogy azon hatalom elöre lefegyverkezzék, mely a zavarok és békeháborítás veszélyének oka.

Végre barátságos hatalmak sürgölésére egyezésemet adám azon általános lefegyverkezés javaslatához.

A közbenjárás hajótörést szenvedett azon föltételek elfogadhatlanságán, melyekhez Szárdinia belégyezését kötötte.

Igy a béke fontartására még csak egy lépés maradt fönn. Közvetlenül a szárd királyi kormányhoz azon követelést intéztetem, hogy hadseregét békelábra állítsa, és a szabadcsapatokat bocsássa el.

Szárdinia e kivánatnak nem felelt meg. Ekép elérkezett azon időpont, midőn a jog még csak a fegyveres eldöntésben kényelem érvényét keresni.

Megparancsoltam hadseregemnek, hogy vonuljon be Szárdiniába.

Ismerem e lépés horderejét, s ha valaha urlakodói gondok sulyosan nehezültek rám, e pillanatban történik az. A háboru az emberiség ostora; megindult kebellel látóm, miként fenyegeti az hü alattvalóim czreinek életét és vagyonát; mélyen érzem, mily nehéz próbáltatás a háboru éppen most birodalmamra, mely a rendezett belső kifejlődés pályáján előrehalad, s e végett a béke tartóságára van szüksége.

De az uralkodó szivének hallgatnia kell, hol már csupán a becsület és kötelesség parancsol.

A határon áll fegyveresen az ellenség szövetkezve az általános felforgatás pártjával, s azon nyilt tervel, Ausztria birtokát Olaszhonban magához ragadni. Támogatására Franczaország uralkodója, ki semmis ürügyek alatt az olasz felsziget népjogilag rendezett viszonyaiba avatkozik, csapatjait mozgásba teszi, s azok osztályai már Szárdinia határát át is léptek.

Komoly idők vonultak már el a korona fölött, melyet öseimtől szeplőtlenül örököltem; hazánk dicső történelme tanuskodik, hogy a Gondviselés, ha egy az emberiség legfőbb javait fenyegető felforgatás árnyai e világrész fölött elterjedéssel fenyegetnek, gyakran Ausztria kardját használá, hogy villámával annak árnyakat elszélessze.

Ismét egy oly kor előestvéjén állunk, midőn minden fönnállónak felforgatását többé nem csupán pártelkészetek, hanem trónokról akarják a világon szórni.

Ha kényszerülten kardot ragadok, Ausztria becsülete és igaz jogának, minden népek és államok jogainak, az emberiség legszentebb javainak védelmezőjéül avattatik az föl.

Hozzátok pedig, én népeim, kik az örökös uralkodóház iránti hűségének által a földgömb népeinek elökéje vagytok, hozzátok megy felhivó szavam, hogy a kiört harczban a rég bebizonyitott hűség odaadás és áldozatkészséggel álljatok mellettem; fiaitokhoz, kiket hadseregem soraiba hivtam, én hadiurok, fegyverkösöntésem küldöm; büszkén tekinthetek rájok, kezükben Ausztria sasa magasan fog tiszteltetve fönn lengeni.

Harczunk igazságos. Bátorság- es bizalommal kezdjük azt meg.

Reméljük, e harczban nem fogunk egyedül állani.

A földet, melyen harczolunk, a mélet testvérnép vére is áztatá; annak egyik védhástyájául lőn az szerezve és mind e napig megtartva; Németország fondorkodó ellenségei legtöbbnyire ott kezdék játékunkat, ha czélul tűzek, hatalmát belsejében megtörni. Ily veszély érzelme vonul keresztül most a német téreken, a kunyhótól a trónig, egyik határtól a másikig.

Mint német szövetségi Fejedelem szólok, a közös veszélyre figyelmeztetve és a dicső napokra emlékeztetve, midőn Európa megszabadulását az általánosan föllángoló lelkesedésnek köszönheté.

Istennel a Hazáért!

Kelt birodalmi és székvárosunkban Bécsben, 1859-dik évi april huszannyolczadik napján.

FERENCZ JÓZSEF s. k.

(D) **Szemle.** Ausztria az események és a diplomatia huzás halogatásai által oda lőn kényszerítve, oda e felett Szárdinia forradalmas erőgyüjtése által, hogy a hetéken át hasztalan vitatott kérdést a harcz kockájára dobja.

Az angol közvélemény, melynek befolyása békét eszközöni képtelen volt, azonnal még inkább elfordult Ausztriától, mihelyt az Szárdiniához az utolsó szót megküldötte. Az angol lapok azt hitték, hogy talán Ausztria elhatározott fellépése által a kibékitó hatalmasságokkal kaczérkodik azon végreményben, hogy a harczot siettetve a békét siettetti; azonban egy hadizenet már megszünt diplomatiai játék lenni, az azonnal történelmi tényuyé válik, melylyel engedni nem szabad, nem lehet.

A „Times" azt mondja ki, hogy Ausztria egy harczias föllépéssel nemcsak valamennyi conservativ hatalmasság előtt mond magára itélet, de eljátszá azon okokat is, melyeknél fogva amazok őt segíthenék. Ha Ausztria Szárdiniát megszállja, akkor a Bonapártok, kik most a bécsi congressus tetteit csak szenvedőleg nem ismerik el, a hadviselés teljes jogának birtokába jutnak.

Ezen utolsó tételt kiválólag fontosnak látjuk a legkiterjedtebb angol lap hasábjain, benne a legmérsékeltebb angol közvélemény is visszavonni látszik azon eddigi magatartást, melyet az 1815-ki szerződések mellett kifejtettetett; az első tétel pedig arra látszik czélozni, hogy Angliának egy Frankhon irányában jó akaratu neutralitása igazolva legyen, mely jó akaratnak nem kis jelét adta az angol külügyminiszter, midőn a párisi udvarhoz az ausztriai ultimátum miatt megütközését Frankhon irányában teljes részvétének kiemelése mellett nyilvánitá.

Az angol diplomatia mintha csak ingerkedésnek nézte volna Ausztria ultimátumát, hatni kivánt arra, hogy azt ezen föhatalommal visszavonassá. E reményben igen természetesen csalatkozott s ha Malmesbury lord már az ultimátum hirére az osztrák követnek ugy nyilatkozott „Anglia éppen nem szereti Ausztria magaviseletét" s ha a „Herald" már akkor védelmezni kivánta Derbyt az ellen mintha a premier Ausztria iránt rokonszenvvel viseltetnék; mit fognak most mondani a miniszterek és miniszteri lapok, ha a czászári manifestum s egyszersmind a Szárdiniába bevonulás hirét megviszi a firge hirnök — a villany.?

Ugy a kormány mint a közvélemény hangjából láthatni azt, hogy Angolhon Ausztria mellett fellépni nem szándékozik, nem többé akkor is, ha már az 1815-ki alapszerződések fognak helyhez kötött czélszerű kérdés alá vonatni. Midőn Napoleon Angolhont ennyire tudta vinni, czéljait ezen hatalmasság irányában elérte; régóta csak erre törekedett, hogy czálital kezét a cselekvésre szabadabbnak érezhesse.

Poroszország habár mint tagja a „Bund"-nak Ausztria sorsa által közvetlenebbül lehett érdekelve, mig az angol és orosz idegenkedik, nehezen tehet többet Ausztria irányában, minthogy magát egy jó akaratu közbenjáró állásban megtartsa; de egyszersmind azt is hiszük, hogy se ez, se amaz hatalom semmisemetre nem fog Ausztria ellen lépni fel; arra oka egyiknek sincs, és igy kivált miután az orosz s franczia véd- és dacszövetségről szóló hirt is kétségbe hozták egy európai általánosb háborutól nem igen tarthatni.

Napoleonnak szerencsecsillaga ugy hozta, hogy mig ő nemcsak az olasz forradalmi szellemmel, de a Slesvig-Holstein fellett elfolyt kérdés miatt Ausztria irányában nem igen barátságos Dániával is szövetkezhetik; addig ellenkező részről egy erőteljes uralkodó, a nápolyi király éppen terhes beteg s ki kapocsul szolgálhatott volna a szétfullani indult régibb olasz viszonyok tovább toldozására, kiidilhet maholnap s Nápoly tetemes erőt vethet az olasz nemzetiség üzdelmének mérlegébe, hol már is a mint hirlik Palermoban kitörés lőn megkisértve. Florencz már katonailag feláztadott, a római államokon már uralkodik az olasz nemzeti szellem, és igy Ausztria kérdésen kivül csak is saját erejére számithat egy előre.

Belépése által Szárdiniába tetemes előnyöket vihatott volna ki, ha a franczia segélyt megelőzheti, azonban már is részint a svájczi neutralis területen, részint a Montcenisen át, részint a tengeren Génua felé, a franczia erő Piemontban termett, s Ausztria jobbról, balról szövetkezett ellenséget lát, Igy tagadhatatlanul az osztrák hadsereg hősiességének fényes pályatér nyilik, mely miután meg lesz kisértve, miután a harcz változó kockáján a katonai becsületnek is elég lesz

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

téve; nagyon valószínű, hogy azonnal a békekísérletek sürübbekké fognak válni.

Ausztria már méltósága sértése nélkül hadviselés előtti békét nem fogadhatott el; ellenkezőleg ha majd elhatározott hősiességét kimutatháta, a békeszózatok iránt fogékonyabb lehet.

A perre bocsátott igazság iránti bizodalmat a perben előfordult argumentumok gyakran megingatják, s az ember hajlandóbb a békére, ha a perkimenetel kétessé vált, mintsem kezdetben, mig csak a jognak érzete áll a meggyőződés előtt.

Egy a háboruból lehet béke oly vesztések árán is, a mely vesztést békés úton legalább az önérzet kiütközésének moralis eszközlése nélkül elfogadni nem lehetett volna. A háborura mindig béke következik előbb vagy utóbb, s hogy a mostani válság mielőbb lecsendesítve legyen, kérdesen kivül a neutralis hatalmak arra mindent elkövetnek. De az is kérdésen kivüli, hogy háboru vivmányok nélkül nem végződhetik, s vesztenie mindenesetre kell valamit annak, kinek a hadi szerencse kevésbbé kedvez. Anynyit belátunk, hogy Ausztria diadala esetében Napoleon nagyot tett kocskára.

Hogy Ausztria illdomos békére kész, mely beligyeinek reformjára vonatkoznék, azt abból látjuk, hogy éppen most, midőn ezen nagyhatalom teljes önérzettel s harczlason tetlleg lépett fel, a hivatalos „Oesterr. Corr." egy czikke ügy végződik, „Franckhoné a dicsőség mikép hálóját oly ügyesen szövé s Ausztriát akiai szoritá egy oldalról a másikra, hogy ez kénetlen volt ügye megmentése végett a megtámadás látszatát öltení fel. Sok lárma fog Ausztria eljárása ellen támadni, és az ellenszenvek, melyeket hibánk által szereztünk magunknak, de melyek nem a külpolitika mezején következtettek el, nem mulasztanják el a neknünk nem kedvező situatiót kiszákmányolni. Bátorság és kitartásra van most szükségünk inkább mint valaha. A komoly eljárás a jog pályáján kifelé, s az elóhaladás és világosságén benn, Ausztriát gyözelemre segítendi."

Ezen bevalló és engesztelékeny hang oly magatartásrót tanusit, mely a béke ohajtásaról elég kezességet látszik nyujtani.

Fennebb azt irtuk, hogy az orosz-francia szövetség desavouáltatott; ujabb lapok erősitik az ellenkezőt, mint bizonyost állitva a véd- és dacszszövetséget a két hatalom közt, melynek alapján az orosz négy hadtestet már meg is indított az osztrák és poroszszélek felé. Ezen hir valósulása óriás különbséget tesz az addigi és azutáni állás közt, ezen hire ha a német nemzetiségnek még életkérdésében áll Ausztria létezése, rövid időn egész Németországnak fegyverbe és csatasikra kell állania, a mely esetben Európát egy hasonlithatlan kiterjedésü világháboru vágása fenyegeti, mely népeket s trónokat sodorhat el. A történelem alig emlékezhetik ily fenyegető szövetségre; elég horderejének megbirálása végett egy tekintett Európa földabroszára; de éppen a fenyegető veszély óriás volta miatt remélhetni, hogy vagy gyorsan görg alá az események láncszeme, s megáll a világbéke enyhe pontjain, vagy Ausztria nem fog magára maradni egy segély nélkül Leopoldi küzdelemben. Ezen szövetségből oly fontos érdekek merülnek fel, hogy részletesb horderejére nézve meg kell tennünk közelebbről tájékozó észrevételeinket; a mikorra tán már elválva lesz, hahogy az állitott szövetség csakugyan tény-e vagy puszta hir.

Ujdonságok.

— Ő cs. k. Ap. Fölsége 1859. apr. 29-kén kelt rendeleténél fogva, a miniszteri rendkivüli kiadások fedezésére 200 millió osztrák becsü forintnak kölcsön kirdetettik. A nemzeti bank ez összegre, kétharmadának fedezésével 5 forintos bankjegyeket fog kibocsátani. (P. N.)

— m. cs. k. belügyminisztriumnak egy f. év aprilis 23-ról kelt kibocsátványa szerint az erdélyi orsz. földtehermentesitő bizottmány s a fennállt öt földtehermentesitő járási bizottmány f. év máj. 1-jén felszolást s a tőkegaranczlaszig szervezésére ennek hivatlásai az előbbi földtehermentesitő országos bizottmány vette át, következőleg ügyeikben az illetők ezután is ide intézhetik folzamodványaikat.

— Az ügyülésosság hire mindegy mérgeditő hatással van a lelekre; ily szomora hír mondunk egy századosról, kit ő hó 2-dikán temettek el a szokott katonai ünnepével. A szerencsétlen férfiu mult ho utólsó napján, a nyilvános sétatére, a bejáratnál balra a második padon ülve lőpor és gyilyával vetett véget életének; vére még másnap is látszott a fuben. Mondják, hogy becsületérzet okozta erőszakos és szmoru halálát.

— A Kolozsvár és N.-Várad közt járó postakocsikon f. hó 22-ke óta 7 utasnak van helye. Ezen intézkedés czélja: lassankénti a folttetlen személyszállitási léptetni elebe. A postahivatali személyzet is tetemes gyarapodást fog nyerni, a mi által a kiküldeménycek gyorsabb kézhez adása lehetővé lesz.

— A „Wien Ztg" legnapi számában egy f. é. apr 1 24-kén kelt császári rendeletet közöl, a birodalom egész területére kiterjedő, a hadsereg felszerelése végett megkivánható segélynak kiállitása tárgyában, hogy indumillik az ily lovakkani szükséget, mely szabad bevásarlás utján a kelló időre elő nem teremthető, olykép biztositassék, hogy a megkivánható beszolgáltatás idejekorán, az alamkmestár lehető kincstelerel, s a lóbortokusok egyéni vszonyainak tekintetbevételével történhessék. E czélból a hadsereg felszerelésére megkivánható s vétel utján nem fedozott mérkés és honnyu igasloyakbani szükséget a belügyminisztrium által, egyetértőleg a központ rodavál, a birodalom egyes kotonoszságaira s közigazgatási területére, azok lóálladeknak aránya szerint — azaz tektetetlel mind a lovak létező számára, mind a fajoknak a hadsereg czéljaira alkalmas voltára — felosztatik. Mely koronországok és közigazgatási terülelekre, s mily mérvben történjék a felosztás, kolon intezkedesek fogjak meghatarozni.

— Biztos tudósitás szerint ingkozelebb az osztrák birodalomban levő nem katholikusok ügyeit rendező törvényt fogunk kihirdetni. (P. N.)

Politikai hirek.

A diplomatia befejezte a maga munkáját, s már falura mehet farasztó fejtöréseit s tollrágásait kipihenni, — vagy ha még saját egészségére, s a világ udvére szükségesnek látja oltan-oltan megszokott mestersége el-elvenni, a harczok napjai közt is lesheti ki magának egygy kedvező órát, a melyen közikbe lépvén az ultima ratio erejét egymason kisérgető feleknek, bubájos beszédeiket alat az oldókló fegyvert kicsalja kezéből. Anglia tevé vége-fo — de mirigen 1-kő—kozbenjárói kisérletet, megujitvan ugy részben a ausztriai javaslatot, mely szerint Ausztria, Franczioarszág és Szárdinia fegyverkezzenek le egyszerre, vagy hadsik maradjanak a jelenálléban. Ezuttal Ausztria hajlandónak mutatkozott a javaslat elfogadására, Franczioarszág pedig elutasitá; minélfogva a svájczi angol követ, Sir Harris is, ki Milanóba volt menendő, kormányától ellenparancsot kapott. Turinban szintén le van jázva az utolsó diplomatiai jelenet; 26-kán este fél hatkor, — épp azon perczben, midőn az ultimatumban kitüzött három napi időhatár kitolt, — átadá Cavour gróf Gyulay gróf hadseredének, Kellersberg bárónak, a szárd kormány válaszát az osztrák ultimatumra, mire Kellersberg b. rögtön elutazott egy piemonti tisztlól a határszélig kisérve. A szárd kormány válasza iránt nem lehetett sokat semmi kétség: egy londoni táviratt szerint ugy a válaszolta volna: hogy „semmi mondani valója sincs többé," mintán már a többi négy hatalom kivánatára a lefegyverkezésbe beléegyezett, mely válaszszal Ausztria nem lőn kielégitve." De válasza volt fökép a francziák érkezése, mert a „Constitutionnel" szerint már 26-kán reggel — tehát az ultimatumi határidő letelte előtt — kiszálltak Genuaba az algiri vadaszok, kol lelkesedéssel lőnek fogadva, s ugyanaz nap estjén hirszerint a franczia hadoszlopok előcsapatjai Turinba bevonnak volna. Mindezek a legvilágosb magyarázói a piemonti válasznak.

Párisból ápr. 25-ről a következő hadikérdésre vonatkozó hireket közlik: A toborzóiroda Párisban napestig zsufolva teli oly ifjakk 1, kik önkénytesekul be akarnak lépni. — A marseillei pályaudvar mellett igen szép festőt tekintetet mutat az idegenlegio 2. ezredének tábora. A katonak nagyrészint igen szép fiuk: belgák, olaszok, németek s egykori osztrák katonak, kik Franczioarszágba menekültek. — A „Patrie" ma mintegy mellesleg megerősiti, hogy a francia császár viendi az olasz sereg fölötti főparancsnokságot, s közli hadsegédeit, a kik vele együtt elutaznak hőztok van egy Marát is.

A császár távolléte alatt Jeromos hg lend az ország helytartója.

A „N. Z."-nak irják: Lamoriciére tbk., ki tobb idő óta falusi jószágán lakik Picardiában, folyamodott, hogy piemonti szolgálatba léphessen. A franczia szolgálatba léphetés a császár iránti hűségi esküt letételétől feltételeztetvén.

A jólértesült „Courier du Dim." jelenti: mint bizonyost beszélik, hogy III. Napoleon és II. Sándor közt titkos szövetség létezik. A „Constitutionnel" ugyan megczáfolja e hírt; de hiszen a szárd-francia védszövetség első hireit is meghazudtoltak, s egyenes bevallását csak a tettek és eseményekre hagyták. Nem kevésse növeli e hír valószinüségét, hogy az Berlinben, Londonban, Párisban egyszerre merült fel.

A 27-ki „Constitutionnel" jelentése szerint nyolcz nap alatt 20,000 embert hisznek Turinba szállitni. A piemontiak összebeszélés szerint nem fogadják el elébb a czatát, mig francia hadcsapatok meg nem érkeznek. A turini és lombardi határ közti vasut fel van szaggatva.

Bernból ápril 28-ról távirják: A francziák a Cenis hegyeni átkelésnél sok akadálylyal küzdenek. Az átmeneti utón 4000 ember foglalkozik a roppant hótömeg szétháningásával.

— A Kuza választása iránti értekezlet befejezése alkalmasint elhalad.

— Páris városa maga is most természetesen harczias kedvet mutat, s midőn azt irják, hogy Ausztria ellen általános elkeseredésség uralkodik, azon nem lehet csodálkozni, ha a parancsszóra működő sajtó tele szájjal énekleni kalljuk annak ismeretes dalt; Franczioarszág pédátlan enredenyeket tett, és még sem fogadta el Ausztria. Hirszerint Páris, a mely nap az osztrák ultimatumhire oda jutott, oly izgatott volt, mint egykor ama tatárhir kivetkeztében, mely Sebastopol bevételét jelentette volt.

A mostansag történt katonai kinevezések közt, legnagyobb figyelmet költött s legfontosabb, Malakoff hgnek parancsnokká kineveztetése a figyelő hadseregnél. A „Patrie" szerint mindőn, midőn ezen rendeltetést a hgnek tudtára adta, ezt irta volna neki: „Tábornagy! Én önnek a legszebb parancsnoksagot adom, azon parancsnoksagot, melyt Franczioarszág sorsát eldönthet."

— Az angol lapok pártalfibonég nélkül nagy derrel durral, roszalással fogadják a háboru napjai, a Napszatirban hajlandók annak elkezdőjét látni. A „Patrie" szerint különféle szinezetü angol politikusok, conservativek és szabadelvűek, nyilvános iratban akarnak tiltakozni a Derby-kabinet magaviselete ellen, miut a melyet Ausztria hihivó politikájáért felelteire vonandónak itélnek. Ki akarják nyilatkoztatni, hogy a bécsi kabinet jobban számba vette a diplomatia engesztelő fáradozsait, de azt hitte, hogy a tony misiszterium pártolására torkszakad szamolhat.

Az „Advertiser" meg van győződve, hogy egész Európa bele fog a háboruba szövődni. Daczára szigeti felvévénknek, ugymond, ne hizelegjünk magunknak azon reménynnel, hogy a bonyodalmat kikerülhetjük. Más alamokat hamarabb meg fog ragadni az égés mint Nagybritanniát, de előbb vagy később minkettő megragadnak. Azonban, a meddig csak lehet, jó lesz az örvénytől tavol maradnunk. Mondjuk ki a valót, mi nem érezünk semmi rokonszenvet Ausztria — és semmi bizalmat Lajos Napoleon iránt. S nagyon fajlajlúk, hogy Piemont magát Franczioarszág vazalljává törpilette. Régebben az angol nép a leghőbb rokonszenvvel viseltetett Szárdinia iránt. Csak egy hajszálát bántsa Ausztria Szárdi ianak, abban a pillanatban kibocsátotta volna Anglia a maga hajóhadait és sergeit ily tettnek megbosszálása végett (!?) De még most is, bár semmi érdekkel nem viseltetünk többé Viktor Manó iránt, folyvást elöszeretettel érez ugymond az angol nép Piemonti iránt, s készek lennénk minden áldozatra az ő védelmében, ha ügye nem volna elválasztharlan királya s kormánya ügyétől. Többre az „Advertiser" meg van győződve, miként Oroszország előre látja a bonapartista trónnak bekövetkezendő bukását, s a tuelileriak jelen birtokosával kötött szövetségét elejtendi.

A „Times" ugy tlig meddig hajlandó az osztrák follépést gyakorlatinak, és azért jónak tartani; e mellett most is azon tobbszór kimondott ohajtását ismétli, hogy Anglia semleges legyen.

A „D. N." tudni akarja, hogy a mely este az angol kormány tudomást vett Ausztria ultimatuma felől, tehát 21-kén, legott egy táviratmet el Boul grófhoz, hogy ő a brit kabinet csodálkozása és roszalása felől értesítse. Az auszitriai császár felelete—ugymond tovább a „D. N."—nem sokáig várattott magra után. Buol gróf biztositja őszinte tisztelete iránt az angol kabinetet, de mindamellett is kinyilatkoztatja, hogy folséges ura a maga ujjat megváltoztatta s azt mind végig követendi.

Az „Economist" Derby Malmesbury lord, és Disraeli czárrak rokonszenvein annyira megrémult, hogy vezércikkét is ezen kezdi: „Olasszország és Anglia vezélyben!" Ha az angol kormány — ugymond — meg most sem vonja el a maga rokonszenvét Ausztria ügyétől, akkor a népnek kiálló szava, még a reform utáni kiállásnál is hangosabb szava, fogja a kabinetet elseperni. A mi Derby lord angol érdekeinek az adriai vagy földközi tengeren való kockázztatásáról szól, nem egyéb üres szólásmódnál. Szárdiníanak és Franczioarszágnak nem fog még csak almusban is eszökbe jutni, hogy az angoloktól Máltát, Gibraltárt vagy Corfut elvenni akarjak.

— A „Post" második kiadásában egy levél van Párisból ápril 22-kéről, a melyben ezáll: „Hivatlásu kútfőből erősithetem önnek, miként egy orosz hadtest parancsot kap tőle, az osztrák határok felé menni.

— Az Angliától tett legutóbbi közvetitési javaslat, melyet Franczioarszág elutasitott, az „Ost. D. P." szerint a congresusról éppen nem szól, s oly kedves fogadásra talált volna Ausztriánál, hogy a kivánt határidő (két napi elhalasztása az ellenségeskedésnek) meg lőn adva.

— Az osztrák rokonszenvekkel nemcsak a lapok, de legutóbb Russell lord is vádola a kabinetet. A citybeli választók ugyanis april 22-dikán előkészitő ülést tartván, négy jelolijöket jelölek ki (megtarták pedig az eddigi képviselőket: Russell l., sir Duke, Rothschild b. és Crawford urakat), mely alkalomban Russell l. szónokla — elébb a reformbillről, aztán arról, hogy a kitörendő háboruban Angliának semleg kell magat viselni.

„Derby l." — ugy szóla többi közt — fegyveres semlegességet emlegetett. Azt akarja, várjunk darab ideig,

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

hadd lássuk, mely részen az igazság, s csak azután avatkozzunk be tettleg. Szerencsétlenségre azonban Derby lordnak és Disraeli urnak igen részrehajló nézeteik vannak, s ugyan ók igen nagy előszeretettel tanusítanak Ausztria iránt; ha pedig Derby l., a maga nézeteihez képest, Ausztria pártját fogja, ily politika ellen én csak tiltakozhatom. Én a magam részéről mindazt, a mi a béke fentartására szolgálhat, ohajtom. Sok szárazföldi háborúban tapasztalom, hogy az ellenkező állások mindig Angliához fordultak kölcsönért, pénzbeli segélyért; a tórténelem azonban arra tanított, hogy mihelyt a hadviselőknek nincs többé pénzök, a vitalyok menten kiegyenlitődnek. Azt mondom tehát, hogy ha mi a pénzbeli segélyforrásokat a háboru elől elzárjuk s egyik részhez sem allunk, az ellenségeskedés nem sokáig fogtartani, s a hadviselő hatalmasságok hamar módját ejtik a békekötésnek."

— Az „Armonia" már a kivilagitási élőkészületekről is beszél, mely a franczia sereg megérkezése alkalmával fogna eszközöltetni; annyi bizonyos, hogy érdekes fogadások történnek a fölött, ha az osztrák, vagy a franczia seregek fognak-e előbb Turinba megérkezni?

Ezen utolsó kérdés körul forul meg valóban a mostani egész helyzet; és e rérdésben egy latszik, a pieminti fővárosiak szék magokat egész biztonságban, mi egy ennek vett következő iratból is kitetszik:

„Mi mindenki el van keszülve a megtámadtatásra, és erre nézve a szükséges intézkedések is megtétetvék. Szükségtelen mondanunk, hogy hadaink vedvonta Alessandriara van fekteve, és hogy igy az egész terület, mely ezen kivül egész Tessinig és Trebbiaig nyulik, az ellenségnek mindaddig li van téve, mig ezen oldalon védőleg fogunk maradni. Ennek következtében intézkedések tétettek, hogy a pénztárak, archivumok és más ilynemű közjavak, a mennyire lehet, távolabbi biztosabb helyre vitessenek. Hogy azonban az értékesebb tárgyak Turinból Genuba szállittatnának, ez csupán a lapok közhonlanya, Turin eléggé fedve van Alessandria és Casale által, és ezy — az osztriaiak által netán megkisérlendő kirándulásra, azok működési vonalától kissé távol esik."

Turinból f. hó 24-ről irjak az „O. C."-nek: „A mont-cenisi uton S. Michel-tól Susaig 20,000 ember elemi szer van összehordva, ezenkivül bor, pálinka, szalonna és kávé nagy készletekben várakozik a kiosztásra. Az alpesi hegyek megmászására szükséges öszvérek részint vásárolttak, részint requirálttak. — Az önkénytesek tömeges toborzása folyvást tart, s ezek tolongása oly jelentekeny, hogy a kormány nemsokára az utolsó contingens időszakát, és hazas egyenelt haza eresztení tesz képes. — Ulloa tb. a király tőborkaraba osztatott. Gialdini vezérőrnagy altábornagygyá, és minden depok és szabadcsapatok főfelügyelőjévé, Cucchiari tb. altábornagygyá és osztályparancsnokká, di Castelborgo altábornagy az összes lovasság főparancsnokává, és végre Gianoffi altábornagy az Alessandriában és környékén tartózkodó minden csapatok parancsnokává nevezettek ki."

A nápolyik herczegek még mindig családi gyülést tartanak. Ezen gyülésben ujból eseményekre nézve gróf Syracusa az olasz politika mellett nyilatkozott; a többi herczegek azonban a semlegesség mellett szavaztak. Es ellatanosan hiszik, miszerint az uj kormány ezen politikát fogja követni. Nem kell hinni azonban, hogy a nápolyiak nyugodtan fognak maradni azon összeütközés alkalmával, mely az olasz kérdésre nézve eldöntőnek látszik lenni. Alatirási ivek keringnek azon ifjak segélyezésére, kik Piemontba szándékoznak menni. A mint tudatik, már 50,000 frank gyült össze ezen czélra, sőt mint mondjak, 500 embernél több találkozik már is, kik segély nélkül készek elmenni. Szerencsétlenségre az ideváló kormány nem oly semleges, mint a toskánai, és sem Piemontba, sem Maltaba nem ad utleveleket. Ebből kitünik, hogy Nápolyból nem mindenki távozhatik, és a ki utlevelet kér, könnyen megesheetik, hogy a Santa-Maria-Apparen e fogházba juttatjak.

Bern, april 26-ki sürgöny szerint: öt szárdinini hajót, melyek a svájczi tevlelőtől menekülteket akartak felvenni, a Lagomaggiorén lefegyvereztek.

— A bolognai egyetemet bezárták; a tanulókat együtt a tanitókat is megragadta a nemzeti mozgalom lelke.

Palermoban zavarok voltak, miknek következtében nagyszámu fogdasás történt; 300 egyén elfogatásáról beszélnek.

Turinból, april 27-én távirjak: A Turin és a lombard határ közötti vasut fel van szaggatva.

— Bukuresthől april 20-kán irják a „P. L".: Az itteni politikai viszonyokat már oly buzamos idő óta jellemző bizonytalanság még mindig idérczvonaságként fekszik mindenen és mindennik. Kuza fejedelemnek 5 véghatalom általi elismertetése a parisi conferentián, igen is kedvező benyomást tett itten, a mint az táviratileg ide elhatott; ámde e benyomás csak mélékony vala, s közelebbi vizsgálatra majdnem ugy tűnt fel, mintha éppen e részleges elismerésben a conferentiáktól remélt egyesülés meghiúsultának jele fekünnék. Ha az európai békét biztositottnak lehetne tekinteni, ha nem állanánk az Ausztria és Franczia ország közti meghasonlásnak előestején, akkor még talán remélhető, még lehető volna, hogy az öt biztositó hatalomnak elismerése majd a hatodik mint szintén a torok szurerain hatalomét is maga után vonná, de szabad-e ezt még ma is remélni? Várhatni-e hogy Ausztria most engedményeket tesnel Franczia ország ohajának a fejedelemségek kérdésében, midőn nyamezen Franczia ország Ausztriát legszentebb jogaiban fenyegeti?

Ámbár e sorok iroja koránsem tartozik a pessimisták közé, kik mára torök berontást, orosz elfoglalást s minden képzelhető történhetőséget látnak magok előtt lelkökben, de még sem titkolhatja el maga előtt, hogy az ország állapota rendkivül valságosná lett, s hogy az embernek tőbb oka van roszat mint jót várni. A kormánynak felreismerhetlenül jó akaratja van, annyit dolgozik mennyit csak lehet az előhaladás szellemében, de kétségkivül mindez gyümölcsöztés nélkül fog maradni, valamig allanak a mi politikai helyzetünkben nem lesz eszközölhető, valamig csak az allonban a legfőbb hatalomra vágyó különböző egyénségek és pártok minden reményeket el nem vesztettek. Ne amitsuk magunkat e részben, a nagyrészyik még nem tartjak játékokat elszerelhetnek, csak akkor fognak igazán meghajolni, midőn a fejedelemnek ünnepélyes megerősítése megtörtént, vagy csak öt a néptömeg is szivében elismerni, midőn ösi szokas szerint megkoronázva, a metropolia halmárát levonuló ünnepélyes menettel a fejedelmi lakba bevonulását megtartotta.

— Belgrádból april 23-kán irjak: A „Srbske N." közli az ottani ausztriai cs. consulnak egy hirdelmenyét, melyben közzé teszi, hogy a cs. k. alattvalók és védenczek a fenalló szerződések szerint a belgrádi rendőrhatóság idézetének csak a főcsonulság meghallgatása folytán kötelesek engedelmeskedni. — Itt sokan attól félnek, hogy husvéthétfőjén Belgrád rombolommá lesz: voltak kik már elmenekülésre tettek intézkedéseket. Az aggaly onnan eredi, hogy a várparancsnok tegnap meghódítvatá a fejedelmi predzsmikot és az idegen consulokat, jelentvén nekik, mikép hallá, hogy a szerbek husvéthétfőjén a törökoket megtámadni szándékoznak; de ez esetben ő 800 ágyuit működtetné. A józanok csak azon csodálkoznak, mint adhatott a török parancsnok hitelt ily balga hirnek?

Triesthől jelentik, mikép a Fekete hegyek közt tőkelest készítnek elő. Danito egy ugynokot kiuld Konstantinapolyba, hogy a keleten tartózkodó mortenegroinak az orszagba visszatérésre felszólítsa, miután annak karjaikra szüksége van — s ez egynök el van látva pénzzel, hogy a segélyteleneket utikölt ségel ellássa. A montenegroi allampénztár most igen telve látszik lenni. S Montenegró trónörökösnőjét ezüst bölcsőben ringatják, mely keresztanyja Eugenia császárné ajándéka, s arany koronával van diszitve. Vajjon mit mond erre Oroszország?

— Azon nagyrabecsülés mellett, melylyel az osztriai kormány a Poroszhonnali bensőleges viszony iránt viseltetik, fel kell tenni azt, hogy nagy nyomatékos okoknak kellett fenforognl, a midőn Bécsben oly rendszabályra tökéltek el magokat, mely a porosz kormánynak jóváhagyásit nem remélheti, doleht értődik, hogy ezen kőrülmény ost Poroszországnak és a szövetségnek hadkészülségére nem lehet helyiyassal. Poroszországnak ez iránti inditanyja April 23-án lon Frankfurban elfogadva, ámbár csodálatoképen néhány kormánynak a képviselője még most is „utasitás" nélkül volt. Frankfurban és környékén az „Ind"-nak egy sürgönye szerint 12,000 fönyi hadtest fogna összevonatni a „szö ctségegyülésnek" védelmére. Ellenben a rajnai határ megszállása ismét kétessé kezdett lenni, s ennek oka alkalmasint Oroszországnak azon nyilatkozatban rejlenék, miszerint ez a maga határainak Ausztria ellenében leendő megszállását helyezte volna kilátásba azon esetre, ha a német szövetségi sereg előmozdulna.

Ujabbak. — Bécs, april 28. De Bonneville marquis, franczia ügyvivő, az „Aut. Corr." szerint utazási készületeket tett, hogy a visszahivatási sürgöny vételén. Az egész követségi személyzettel együtt elhagyhassa Bécset.

London, april 28. A nepi lapok jelentik, hogy Angolorszag legujabb közbenjárási kisérlete Franczia orszag ellenállásán hajótörést szenvedett. Recriminatiok a kabinet és Franczia orszag ellen, nevezetesen a „Times"-ban. „Malmesbury lord azt kivánta, hogy az adriai tenger semlegesnek nyilvánittassék, de Franczia ország el nem fogadta."

Az orosz-franczia szövetség véglegesen megkötetlett volna. A „Globe" felszámitja, hogy Oroszország két három hónap előtt nem végezheti be harczkészségét, és hogy Angolorszagnak ideje van határozatát a parlament összeülése után megállapitni. (O. D. P.)

London, april 28. Este. A „Times" a franczia-orosz-szövetséget illetőleg jelenti, hogy e két hatalom két szerződést kötött. Az elsőnél fogva Oroszország megigéri, hogy Ausztriának Franczia orszagnak való háborija esetében, az utóbbit a földközi és kelettengeri hajóhadi operatiokkal segiti, továbbá legalább 50,000 embert alifel fel az ausztriai határokon. A másodiknál fogva Oroszország megizeni Ausztriának a háboru, ha ez a szárdiniai területet elfogné. (Nagyon kétes. Ö. Z.) — Az „Advértiser" szerint azonnal 10,000 tengerészt toborzanak, s a csatornahajóhadat erősitik Angolorszagnak Oroszország elleni védelmezésére. (Ö. Ztg.)

London, april 29. Az angolorszagi bank tegnap fölemelé kamatlábját. — Malakoff herczeg május 3 kán hagyja el London. (Ö. Ztg.)

Turin, april 28. Florenczből 27-ről jelentik: Lajatico lemondást ajánlott a nagyherczegnek. A nagyherczeg ezt megtagadta s a diplomatiai kar el kért védelmet. A nép és katonaság Victor Emanuel királyt proclamálták.

Páris, april 29. A „Moniteur" következőleg beszéli el a tegnapi florenczi eseményeket: A nagyherczeg ma összegyüjté a diplomatiai kart s kijelenté, miszerint Lajatico marquist kabinet alakitásával bizta meg, de ez s ennek barátai tekőzésnést kivántak volna; ő azonban nem akart lekőzsönni, s hadcsapatai által elhagyatva tudatta oda Lajatico marquisnak, hogy a nagyherczegszeget elhagyja. A népség „Eljen Franczia-ország! eljen Olasz-ország!" kiáltasok közt vonult végig a varos utczáin. Este hat óra körul a nagyherczeg elutazott Bolognaba; ideiglenes kormány alkittatott, melynek tagjai: Peruzzi, Anzini és Malenchini. Holnapra várjak Ulloa szárdiniai tábornokot, ki a hadcsapatok feletti parancsnokságot veszi át.

Ugyanezen eseményről az „O. D. P."-ot következőleg értesitik: „Toscanában forradalom előtt lé, melyet a beavatottak négy hét óta készigettek. Az ármányt az illetők képesek voltak a nagybgi csalad bensőjébe elszámazatni s a nagy hogy lemondasát az ifjabb hercza vára kivánták. Ezen jelentés emlitt azt is, hogy a Garibaldi-csapatok egy osztalya a modenai herczegséghe rontott. A katonaság visszavonult s a folkelés akadalytalanná lett. Parmaban hasonló kisérletek tétettek, de melyeket az ausztriai katonaság elnyomott.

„A „Moniteur" Genuaból 27-ről a következőkről tudósit: Speziaból jelentik, hogy a két herczegséghen nyugtalanságok törtek ki. Massaban a politikai foglyokat megszabadittták. A táviratí összeköttetés Carrara és Modena közt megszakadt.

Turin, april 28. A franczia csapatok kiszállása a tengerpart különböző pontjain folyvást tart, valamint az alpeseken át is folyvast ujabb csapatok érkeznek.

Párisból april 28 án távirjak: „Hübner ur elutazása a holnap estére (april 29-re) van határozva. Lakásának bátorságban tartása végett a Grenelle utczában számos vároi hajtu jár őrt. Ezen operatio alkalmaint felesleges. Mihelyt a császár elutazik, Cowley l. Londonba megy."

— Párisi, april 27-ki hirek szerint e napon már 13 gyalog franczia ezred alott Piemont határain. Ugyan e napon tartott Lajos Napoleon hosszu értekezést Hübner bárával és Cowley lorddal.

A „D. A. Z." egyik hiteles bécsi levelezője jelenti, hogy azon orosz hadtest, mely minden nesz miatt oszpontositatott Bessarabiaban, a bukovinai és galicziai határ felé vonul. Az orosz dispositók ellenében Bécsben is oly határozatok keletkeztek, melyek kivitele csak a hadsereg magas allása és jeles szervezete mellett lehetséges.

Legujabb. — A „W. Ztg." april 30-kán irja: „Táborszernagy Gyulai grófnak egy távirati sürgönye jelenti, hogy hadsergunk előhadának átvonulása a Ticinón tegnap 29-kén délután Pavia mellett megtörtént. Az „Ost. D. P."-ban olvassuk: „Miöta april 26-kán 7 órakor estve, két óraval azután, hogy Kellersberg b. a szárdiniai bitárt elfedte, az osztrák csapatok a Ticinón átkelék, a hodi áttapot osztrák részről is elkezdődéttnek mondható. A Magenta és Buffalora körul hidon, mely felig ausztriai, felig piemonti, történt a piemontiakkal az első összeütközés; az átmenetet szuronnyal kelle kivivni. Az itten diadalmaskodott csapatok a legszakasibbakhoz tartoznak azon három hadtest közöl, melyekben hallomás szerint az osztrák hadsereg tsznagy Gyulai gróf főparancsnoksága alatt előnyomul. A hadsereg főirányát Turinnak vette. A piemontiak egész a Sesia-vonalig visszavonultak, de bizonyos, hogy ezt sem tarthatják.

Bécsi bórze.	Május.	April.
	2.	30.
Nemzeti kölcsön 100 pfiért	63.	61.50.
Metallique 5 perc. „ „	62.30.	65.75.
Utlevél pgár. magyar. „	65.70.	65.
„ „ erdélyi „	54.	52.50.
Tisnai vasut		
Cs. k. t. sulyu arany darabja	6.40.	6.33.
Korona „ „ „	18.45.	18.20.

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DANIEL.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

ÉRTESÍTŐ.

Urbérkárpótlási tőke-utalványozás.

A k. fejérvári cs. k. megyei törvényszék utján Czobel Viktoria özv. Bíró Istvánnénak farkasteleki b. u. 361 ft 6¼ kr tőke, 90 ft 16⁹/₁₆ kr k. hátr., — Bartók Józsefnek szítbenedéki b. u. b. u. 414 ft 41½ kr tőke, 103 ft 40½ kr. k. hátr., — Radnótfáiné szül. Lészai Katalinnak csiklyai b. u. 916 ft 22½ kr tőke, 227 ft 35¾ kr k. hátr. — Szentpáli Sándornak kutyfalvi b. u. 2522 ft 48½ kr tőke, 638 ft 15½ kr k. hátr., — Szántó Györgynek asszonynépi b. u. 420 ft 77½ kr tőke, 105 ft 1½ kr k. hátralék utalványoztatik. A követelések beadandók junius 10-ig. Tárgyalási nap aug. 12. d. e. 9 órakor.

A zilahi cs. k. megyei törvényszék utján Papdán Eliásnak horakinyi b. u. 9 ft 31½ kr — Lakatos Claudine és Elekának a bünt. beliügy. osztályi, kassnai, füresi, jázi b. u. 535 ft 13½ kr tőke, 2670 ft 49⅔ kr k. hátr., — Szentiványi Ferencznek györteleki b. u. 919 ft 59½ kr tőke 453 ft 59⅔ kr kamat hátralék utalványoztatik. A követelések beadandók junius 6-ig. Tárgyalási nap aug. 6. d. e. 9 órakor.

A zilahi cs. k. megyei törvényszék utján Kenderesi Ákosnak ippi, lecsméri, badacsani b. u. 1376 ft 4¾ kr tőke, 348 ft 11 kr k. hátr., — Kis Ferencz Dávid és Rebekának lelei b. u. 164 ft 56 kr tőke, 90 ft 42½ kr k. hátr. — Szucs Gligormak kucsi b. u. 249 ft 5 kr tőke, 125 ft 59¾ kr k. hátr. — Gyvegy Décsei Károlyné örökösnek hidvegi, lomperti, györteleki b. u. 473 ft 46¾ kr tőke, 118 ft 26¾ kr kamat hátralék utalványoztatik. A követelések beadandók junius 13-ig. Tárgyalási nap aug. 15. d. e. 9 órakor.

A szebeni cs k. országos törvényszék utján Horváth Sándor, Ferencz és Máriának bükösd b. u. 333 ft 20 kr tőke, 103 ft 30 kr k. hátr., — Kövczei Sándornak kerultbaj b. u. 17 ft 30¾ kr — Maurer Károlynak ürmösi b. u. 5710 ft 29¾ kr tőke 125 ft 5¾ kr kamat hátralék utalványoztatik. A követelések beadandók junius 15-ig. Tárgyalási nap julius 30. d. e. 9 órakor

A szebeni cs. k. megyei törvényszék utján Zabolai Kis Jánosnak telekí-récsei b. u. 588 ft 15½ kr tőke, 117 ft 4 kr k. hátr., — Herszényi Sámuelnek herszényi b. u. 508 ft 48½ kr tőke, 200 ft 97¾ kr k. hátr., — Herszényi Palnak dito 241 ft 22¾ kr tőke, 119 ft 45¾ kr k. hátr., — Herszényi Luiza Popp Györgynének dito 244 ft 19¾ kr tőke, 116 ft 22¾ kr kamat hátralék utalványoztatik. A követelések beadandók junius 15. Tárgyalási nap aug. 12. d. e. 9 órakor.

A szebeni cs. k. országos törvényszék utján Dillinszt Regina örökösének mihályfalvi b. u. 2073 ft 58 kr tőke 699 ft ¾ kr k. hátr., — Kis pál Rózsnak peselneki b. u. 257 ft 45¾ kr tőke, 145 ft 10 kr k. hátr., — 3) Sándor Sámuelnének pádtoki, poldoi b. u. 285 ft 45 kr utalványoztatik. A követelések beadandók junius 15-ig. Tárgyalás napja az 1—3-nak aug. 10; a 2-nak aug. 13. d. e. 9 órakor.

A szebeni cs. k. országos törvényszék utján Szabó Lajosnak bürkösi, vecserdi b. u. 2616 ft 7½ kr tőke, 547 ft 42¾ kr kamat hátralék utalványoztatik. A követelések beadandók junius 15-ig. Tárgyalási nap aug. 10. d. e. 9 órakor.

Az udvarhelyi cs. k. megyei törvényszék utján b. Henter Józsefnek m.-vásárhely, sz.-szállási, bordosi, szúcsmeteri b. u. 3189 ft 14 kr tőke, 838 ft 58¾ kr kamat hátralék utalványoztatik. A követelések beadandók junius 15-ig. Tárgyalási nap aug 13. d. e. 9 órakor.

A szebeni cs. k. országos törvényszék utján Id. Zathureczki Istvánnak ágostonfalvi, 5-ödrészi, szombori b. u. 3518 ft 16⅔ kr tőke, 907 ft 46⅔ kr k. hátr., — 2) Szombatfalvi Véroninkának n.-felekí b. u. 114 ft 28⅔ kr tőke, 35 ft 37¾ kr k. hátr., — Marillai Károlynak ingodalyi, salykói, saldorfi, bolyai b. u. 1753 ft 28¾ kr tőke, 409 ft 9½ kr k. hátr. — Zeyk Ferencznek a.-gezesi b. u. 446 ft 34¾ kr tőke, 245 ft 36¾ kr k. hátr., Szálló István örökösének mihálytelki, h.degvizi, isztinai, salyókói saldorfi b. u 3032 ft 53¾ kr tőke, 758 ft 59½ kr k. hátr., — Eperjesi Józsefnek ó-iváncsalyi, vecserdi, hurkosi b. u. 2299 ft 43¾ kr tőke, 866 ft 27 kr kamat hátralék utalványoztatik. A követelések beadandók az 1-nek junius 15; a 2-nak junius 20. Tárgyalás napja az 1-nek aug. 11; a 2-nak aug. 17. d. e. 9 ó akor.

A zilahi cs. k megyei törvényszék utján Urai Róza Gyuli Antalnénak peerfi, pusztacsejb b. u. 913 ft 54½ kr tőke, 228 ft 27¾ kr k. hátr., — Lázár Eliz örökösének sz.-szécsi u.-derzsidai b. u. 815 ft 50¾ kr tőke, 229 ft 10¾ kr k. hátr. — Bityka Terézkis Bálintnének peresceni b. u. 260 ft 35½ kr tőke, 143 ft 21¾ kr k. hátr., — dito szülkihalvi, vartelekí b. u. 968 ft 35 kr tőke, 496 ft 43¾ kr kamat hátralék utalványoztatik. A követelések beadandók junius 6-ig. Tárgyalási nap aug. 5. d. e. 9 órakor.

(683) (2—3)

688. 1859. **Értesítés és felhivás**

BIZTOSITÁSRA JÉG- S TŰZKÁR ELLEN.

A cs. kir. megerősitést nyert kölcsönös erdélyi jég- s tűzkármentő társulat 1. tagjai ezennel tisztelettel értesítetnek: miszerint az elenyészett 1858-diki évi eredményéből — minekutána a közpénztár 234 kárcsemény fölött egyetemesen az intézet fenntartásával (4,323 ft 7 kr) o. b. 10a igénybe véve — egyszersmind a nem károsodott tagok részére és ugyanazon évre esett befizetésökből díjosztalék jutott; még pedig

a jégkármentő ága 1-ső szakától (halászos gubna, tengeri) azon tagoknak melyek 3 évre a tőrsasághoz csatlakoztak 20⅔ %, a 6 évre csatlakozottaknak 32⅔ %;

a tűzkármentő ága gazdasági szakbani (ingó vagyont biztositólja) rendes tagjainak 33⅓ %, a rendkivülieknek 8⅓ %.

Az ezen szárztolak kiszámitott mennyiségéi kifizetése ugyanazon ügyvivőségekhez vannak utalványozva; a melyek közbenjárása által a biztositás kiesszőzöltetett, mit is az illető tagok közletebb bekövetkezendő felujitásunk alkalmával nyugta mellett, akár kész pénzben

kivenni, akár pedig az új biztositásra fizetendő mennyiségből levonni a szabályok értelmében feljogosultak.

Egyszersmind a t. cz. közönség ezen hazai intézet iránt, melynek biztositott tömege 6.966.676 ft 46 krra s 535.542 ft o. é. összes fedezeti pénzeváe gyarapodott, vagyunk bátrak fölkérni, s abbani rés vétre tiszteletteljesen meghivni.

Az egyes részvevők tömege képezi e társulatot, biztositók s biztositottak egyszersmind, azon irányynal: egymás között felajánolt lehető legszilárdabb kezeskedés mellett történőtelő károsodásukat, melyek

akár **jégvihar** akár **tűzvész**

által okoztatnak, kölcsönösen fedezni: s csak annyira a közpénztárhoz járuli, a mennyi ennek évenkénti tiszta szükségletre hozza magával.

Minden további felvilágositást e társulat ügynökségei egész készséggel adandnak, a kiknél egyszersmind a társulat résztelete számadásai is teltszés szerinti áttekintés végett találhatók.

Kolozsvárt, április 15-kén, 1859.

Az erdélyi kölcsönös jég- s tűzkármentő társulat igazgatósága.

(664) (5—5)

NEM HIVATALOS.

„AZ ANKER“,

élet- és járadék biztositó társulat.

Társulati tőke **2,000,000** forint.

(Engedélyeztelett a magas cs. k. belügyministeriumnak 1858 évi december 1-én 10,141 szám alatt kelt kibocsátványa által.)

Gyermekek ápolása és kiházasitása. — Biztositások a halál esetére, az életre és tulcléi esetre. — Vegyes biztositások.— Közvetlen és elhalasztott életjáradékok. Nyugdijpénztárak és minden más kigondolható egybevetés az emberi elet biztositására.

Igazgató tanácsa:

Elnök: gróf HARTIG FERENCZ, val. b. t. tan. állami és tanácsk. minister.

Igazgató tanácsosok:

Báró Eskeles Dániel, az Armatein és Eskeles bankházka főnöke.

Dr. Matzinger Ferencz, cs. k. czélbiztosnak s belügyministeriumban.

Mohrensterni Schwartz Gusztáv.

Gróf Larisch-Mönich Báró Oliúlivan de Grass Arthur.

Dr. Winiwarter József, hersg. cs. k. udvari és törvényszéki ügyvéd Bécsben.

Igazgató: **André Langrand-Dumonceau,** a brüsseli „La Royale belge“ élethiztositó társulat alapitója.

Kormányhiztos: Dr. VALENTA, helytartósági titkár.

A társulat székhelye BÉCS, am Hof.

A társulat azon nevezetes javitások által, melyeket az élethiztositások különféle ágaiban behozott, miután a szerződőknek jogot ád, a társulatnál kölcsönt felvenni, s a szerződőket az évi rendes befizetések félbeszakasztásnál is a biztositási eredményeiben részesiti. Ez által az élethiztositások szintoly erkölcsös mint jellemet ujernek, és a közönség annyival inkább sietni fog e társulathoz lépni, mert a kötött biztositási szerződések ily módon valódi, s a társulatnál magánál minden időben és könnyen valósítható értéket képviselnek.

Az „Anker“ díjegyzéket s átalános hozzájárulási feltételei az allami igazgatóságtól egy alapos, szakértők átalvi vizsgálat utján, jóváhagyatnak.

Az „Anker“ foglalkozik kizárólag:

1. Halai esetérei biztositásokkal.
2. Kölcsönös tulélésre számitott társulatok képezése s kezelésével.
3. Közvetlen és elhalasztott élelemiják fizetésével

Egyes egyedül e mütételek kivitelére e tersulat következő biztositásokat nyujtja:

1. **A társulati tőkét két millió o. é. forinttal.**
2. **A szabályszerinti meghatározott díj tartalékot**, az azon tőke, mely számtan-szabályok szerint minden folyó biztositások értékét képezi, s minden elfogadott kötelezettségeket biztositja, mi által tulajdonképpen a társulati tőkeösszegben fekvő biztositék feleseges volna.

Bővebb felvilágositást adó nyomtatványokat szívesen szolgál a képviselő-helyettes, Trencsinvár, 407 szám alatti ideiglenes szállásán.

3. A tartaléktőkét, mely a szabályok értelmében az évenkinti tiszta haszon egy jelestékeny részéből képeztetik.

A tulélési társulatokba beüzetett összegek, kamatok s kamatok kamatjával együtt a társulati tagok sajátjai maradnak. A biztositó társulat csupán kezelője e pénzeknek, és egy felvigyázó valasztmány ellenőrökése alatt áll, mely az szárok fügyelésében valósitja a jólárló tagból áll, s ezenkivül még az állami hatóságnak is alája vettetik.

A biztositási szerződésekből befolyó összes summák kamatositása a szabályokban előirvák. Ez történik részint austriai állampapirok vagy azokkal egyenlő értékű valtók, különösen földtehermentesitési-kötvények, austriai nemzeti bankbeli záloglevelek stb., részint a Bécsben fizetendő bankérvényes váltók beszámitolásai által, részint állami, vagy az allam alatti kezesleti iparpapirokrai kölcsönzések, részint pedig az austriai császári birod. bonbani zalogok szerzése által.

A kezelésunes gyülcsenél rendesen egy az államigazgatóságtól kinevezett kezelő tanácsos van jelen, s azonkivül még különösen felügyel a szabályok szigoru megtartására egy kormánybizos, ki egyuttal minden résztesek érdekeit a különféle biztositási ágakban és tulélési társulatokban az irodájában, s vidéken az ugyviselő uraknál mindenkinek rendelkezésére állanak.

Bécsben, a társulat irodájában, s vidéken az ugyviselő uraknál mindenkinek rendelkezésére állanak.

(685) (1—3)

A magyar-nagy-szombori és hozzá tartozó falukban b. Radak-féle birtok, mely all.

70 hold 1400 □ öl szántó,
94 „ 400 „ „ kaszáló,
50 „ 400 „ „ erdő,
1 „ 300 „ „ legelőből

és igy összesen 216 hold 600 □ öl, szabad kézből, örök áron eladó. Fövebb utasitást veheteő felöle STEIN J. könyvkereskedésében

(514) (5—5)

STEIN JÁNOSnál Kolozsvárt s WITTICH JÓZSEFnél M.-Vásárhelyett kapható:

KORNIZS ILONA

TÖRTÉNETI REGÉNY ÖT KÖTETBEN.

Irta

DÓZSA DÁNIEL.

Kiadja HECKENAST GUSZTÁV 1859.

Ára az öt kötetnek 5 ft osztrák értékben.

ZANDIRHÁM.

Székely hősköltemény.

Irta **DÓZSA DÁNIEL.**

STEIN J. bizománya.

A tiszta apró pelit beütkkel 320 lapra terjedő s ízletes kötetbe fűzött könyv ára 2 forint 10 kr. o ért.

DÓZSA DÁNIEL

VERSEI.

I. KÖTET.

STEIN J. BIZOMÁNYA.

Ára 1 ft. 25 kr. nipénzben.
(ausz: 3 váltó forint)

KIRÁLYI PAL

SZIGETVÁR 1566-ban.

Történeti regény. 4 köt. ára 4 ujforint.

KEMÉNY ZSIGMOND,

RAJONGÓK.

Történeti regény. 4 kötet ára 4 ujforint.

AZ EV. REF. FŐTANODA KÖNYVNYOMDÁJA. (Belső farkasutcza 74 sz.)

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.